

Havi tuli taloon

Allekirjoittanut on parasta ennen viiskyt-päivänsä jokunen vuosi sitten ohittanut. Kotonani oli aikoinaan dreevereitä ja lapukka, isäni on vieläkin utterra metsästäjä. Ihan ensimmäinen oma koiramme oli airis, jonka rodun valitsi silloinen avokkini. Siitä lähtien kun menimme naimisiin, rodun olen päättänyt minä ja seuraava lemmikkimme oli saukko-koira. Tuohon aikaan koiran piti mielestäni olla suuri ja karvainen. Koko pieneni borderterrieriin, joiden kanssa olen nyt puuhastellut viimeiset 18 vuotta.

En suunnitellut alkavani kasvattamaan – ihan oikeasti, sillä kasvattajakurssin kävin vasta vuonna 2007, vaikka kennelnimen sain 1992! Parempi myöhään kuin ei silloinkaan.

Koirat ovat olleet henkireikäni ja syy päästä reissun päälle ja harrasteisiin, vietänhän kaikki päiväni kotikonttorissa. Teen autokorjaamomme ja rallipalveluita tuottavan perheputiikin paperihommat. Siinä sivussa hoitelin nyt jo kolme aikuista lastamme ja koiramme.

Monet kasvattieni omistajat ovat samanhenkisiä ja meillä aika ajoin alkaa ”retkivarvasta” kutittamaan. Olemme käyneet näyttelyissä ulkomailla n. tusinassa maassa aina Jenkkilää myöten. Hullut.

Matkan varrelle on mahtunut hienoja hetkiä ja turhia reissujakin – hauskaa on aina kuitenkin ollut. Yksi hienoimmista retkistä oli Crufts vuonna 2005: kasvattini voitto rodun omassa kotimaassa, kun vastassa oli 250 borderia ja tuomarina englantilainen rodun kasvattaja. Samainen rekku sai sitten samalta tuomarilta Suomessa omassa Erikoisnäyttelyssämme valioluokassa EH:n ja taas kerran opetti että tähän hommaan on parasta suhtautua suurella huumorilla!

Nyt koirani ei tarvitse olla enää edes karvainen. Niin se mieli matkalla muuttuu. Olin nähnyt jokunen vuosi sitten Skotlannissa näyttelyssä enkkuja. Olivat semmoisia räpysköitä, hörökorvia ja puikkonokkia, ei syyttänyt. Lyhytkarvaisen koiran etsiskely oli sormieni nivelrikon sanelema juttu. Pyörittelin mielessäni kesästä 2007 lähtien mopseja ja bostoneita kunnes muistin ne mustat räppänät.

Mitä enemmän selvittelin, tutkin ja katselin, aloin miettimään että olisiko ETT kuitenkin se juttu? Onhan se terrieri, se on kehitetty omaan rottahommaansa. Sillä täytyy olla saalisviettiä ja sen myötä intoa vaikka agilityyn? Osaisinko olla uuden rotuisen koiran kanssa, onko se liian erilainen? Epäroin eniten luonetta, onhan borderi avoin ja yliystävällinen kaikkia kohtaan. Toisaalta ei sekään ole aina ja pomppivat tutut ja vieraat kumoon. Monen sattuman jälkeen nousin heinäkuun lopussa 2008 Manchesterin koneeseen ja lähdin hakemaan 4 kk ikäistä Havia, *Eburacum Grindstones Grace'a*.



Vielä lentokoneessa aprikoin mitä olin tekemässä, mitäs jos en tykkää koko koirasta? Vähän niin kuin ensimmäistä lasta odottaessa – opinko rakastamaan sitä? Matkaseuraksi lähti Huttusen Marja, joka lensi Köpiksestä omia reittejään Manchesteriin. Marjan kontakteilla sain yhteyden Havin kasvattajaan Richard Haynesiin. Pentueen kolmen nartun kasvamista sitten seurattiin ja jännitettiin koko alkukesä, olisiko siinä minulle koiraa.

Viikonloppu oli katsottu kalenterista niin, että se osui Leedsin näyttelyyn. Borderit ja enkut vielä samana päivänä, toiset aamulla ja toiset iltapäivällä. Otimme kentältä auton ja ajoimme ensimmäiseksi katsomaan pentuja. Voi hurja sitä koirien ja pentujen määrää! Olen käynyt aika monen englantilaisen kasvattajan luona ja kokenut aina samaa ahdistusta siitä miten koirat elävät. Syyllistää tai syyttää ei voi, mutta koirien pito on siellä niin erilaista. Pienet kopperot pihan perällä tai häkkeitä kennelhuoneessa monessa kerroksessa. Koirien ulkoilupiha betonia, hienosti hoidettu puutarha nurmikkoineen on portin takana. Elämäni hyviin töihin voisın laskea koirien ”pelastamisen” näistä takapihan kenneleistä, Havi oli viides pelastettu. Kaksi tuontiurostani on jo koirien taivaassa, mutta kotona asuvista kolmesta borderista kaksi on Englannista tuotuja.

Ensimmäisellä Englannin koiramatkallani 1993 manasin, että voi kun omat koirat olisivat mukana, saisivat juosta serkkujensa lailla pitkin upeita nummia... kunnes kerrottiin, että jos siellä koira juoksee vapaana, lammasfarmari ampuu sen kyselemättä. Borderi ei siis oikeasti ole koskaan vapaana kotimaassaan.

Hurmaavat isäntämme Richard ja John päästivät pennut pihalle ja Havi oli juuri se, joka juoksi suoraan syliini! Se oli kasvattajankin valinta ja siihen oli helppo yhtyä. Pienen kauhun hetkenkin elin, kun näin Havin naaman. Ensin ajattelin että voi ei kiitos demodikoosia en huoli, mutta ne olivatkin leikin tuoksinassa syntyneitä rupia, huh. Mutta voi sitä pientä ja iloista räppänää, hyppi koko ajan syliin ja nuoli naamaa aivan kuin olisi tiennyt että tulimme sitä hakemaan. Ai viileä vieraita kohtaan, höpsis – ei tämä ainakaan!

Havi jäi vielä kasvattajan luokse, sillä tässä suuressa kennelmaassa ovat koiria asiakkaikseen huolivat hotellit tosi harvassa...

Aamulla suuntasimme kohti Leedsia ja oli

odotettavissa toinen hellepäivä, tuskin uskoimme olevamme Englannissa. Seurasin tiiviisti aamupäivän borderita, joita oli ilmoitettu vähän toista sataa. Oli mukava tavata borderituttuja ja kiusata heitä kertomalla olevani ”rikollisissa” puuhissa. Borderiväki on yleensä hyvin uskollista rodulleen ja monet eivät oikeasti käsittäneet, että vielä ETT, niin kummallinen koira minulle!

ETT tuomari oli Mrs. Betty Flavell, jolle oli ilmoitettu 27 koiraa. Englannissa tuntuu olevan hyvinkin jyrkät mielipide-erot asetelmasta ETT vs TMT.



Havin toinen kasvattaja emän kanssa



ETT tuomari oli Mrs. Betty Flavell, jolle oli ilmoitettu 27 koiraa. Englannissa tuntuu olevan hyvinkin jyrkät mielipide-erot asetelmasta ETT vs TMT. Oli tiedossa, että tämän tuomarin tyyppi olisi puhdas ja perinteinen ETT. Siitä syystä joitakin kasvattajia oli jäänyt pois, mm. yhtään Witchstone -koiraa ei kehässä nähty, vaikkakin tuottavat eniten pentuja. Kennelpolitiikka on joskus kummallista ja luulisi että etenkin näin pienessä rodussa sille ei olisi sijaa, varsinkaan rodun kotimaassa.

Tuomari löysi voittajansa: urosten serti Randallcarr Black Jack, varaserti Heartspride Hot Favourite, ROP ja narttujen serti Heartspride Hot Or Wot, varaserti Randallcarr Sweet Dreams, paras pentu Randallcarr Suzie Que.

Ihan kaikessa en ollut tuomarin kanssa samaa mieltä (puhun nyt n. puolen vuoden opiskelun ”asian-tuntemuksella”). Koirien tyyppi oli yllättävän kirjavaa, kookasta ja pientä. Pääosin koirat liikkuvat hyvin, helle ei niitä juuri haitannut.



Serti-narttu, ROP-uros ja ROP-pentu

Lähes kaikki esiintyivät iloisesti ja olivat pöydällä nätisti. Samaisen englantilaisen kennelpolitiikan vuoksi nyt on perustettu uusi rotuyhdistys, English Toy Terrier (B&T) Northern & Welsh Association, johon liityin. Liittyminen juuri tähän yhdistykseen ei ole millään muotoa kannanotto, se sattui vaan olemaan koirani kasvattajan yhdistys. Haluan ehdottomasti olla rodun kotimaan yhdistyksen jäsen. Borderi on suurin englantilainen terrierirotu, pentuja syntyy siellä yli 8000 vuodessa ja rotuklubejakin on seitsemän. Kuulun niistä kolmeen, joiden vuosikirjat ovat olleet arvokkaita teoksia rotua opiskellessani.

Maanantaiaamuna kävimme vielä ennen lähtöä eläinlääkärissä tarkistamassa sirun ja ottamassa parvon. Havi käyttäytyi hienosti ja halusi tehdä tuttavuutta muiden potilaiden kanssa. Kävimme vielä pitkän automatkan päässä kylässäkin ja pikkulikka oli tosi reipas, vain hieman pahoinvointia kuumassa autossa. Lentokentällä pidin sitä taluttimessa eikä se ollut moksiskaan. Borderille tuo olisi ihan normaalia ja olin varautunut toisenlaiseenkin käytökseen, mutta Havi on ihan huippu.

Se matkusti hienosti kassissa kotiin. Laitoin kassin keittiön lattialle, avasin vetoketjun ja se nosti päänsä sieltä ulos kuin sukellusvene periskoopin. Pistin silmät kiinni ja jäin hiljaa odottamaan mitä utelias ympärillä seisova kolmen borderinartun lauma tekee.

Annoin koirien puhua omaa kieltään ja selvittävän asiat omalla tavallaan. Borderini tuskin tajusivat että kassissa oli koira! Nuuhkivat toisiaan hetken ja kun Luumu (the boss) postui ja kömpi takaisin isännän viereen nukkumaan, Havi hypähti kassista ja kävi tutkimaan uutta kotiaan. Siinä ei sen enempää ihmetelty. Se nukkui eteisessä kassin viereen laittamassani pedissä, mutta seuraavana iltana jo hyppäsi sänkyyn, missä kieltämättä on nykyään hieman ahdasta...

Luulen että Havi uskoo olevansa borderi! Onhan se ketterämpi ja nopeampi käännöksissään, mutta muuten leikkii ja toimii kuten muut tytöt.

Tuomarinkartanossa kun tapasimme muita enkkuja, se selvästi ihmetteli että jo on kummallisen näköisiä! Kun missä vaan tapasimme bordereita, se on heti kaveri. Se on yhtä ahne sekä saalisviettin kuin borderit. Agilityn alkeiden opettaminen on helppoa. Se on paljon miellyttämisenhaluisempi kuin borderi. Ja pitää metsässä hyvin kontaktin minuun, vaikka juoksee muidenkin kanssa hajujen perässä.

Mutta mitäs näitä sen enempää höpisemään, tähän tunnette rodun paljon paremmin kuin minä! Vertailu kahden rodun välillä vaan on niin mielenkiintoista. Niin samanlaisia mutta kuitenkin erilaisia. Kokemukset tähän saakka ovat yllättäneet iloisesti. Kaikki jotka ovat Havin tavanneet, ovat ihastuneet siihen oitis.

Tyttäreni (19 v) kiteyttikin asian eräänä aamuna köllissä sängyllä Havi kainalossaan, että hän ei voi ymmärtää miksi enkkuja on niin vähän. Tämähän on aivan ihana koira!

Emppu Tahko & Havi ja muut Grindstones borderit



Eburacum pentuja

Rankka mutta antoisa reissu Ruotsiin!

Ajatus heinäkuussa Ruotsissa pidettävään Maailman Voittajanäyttelyyn meno muhi jo 2007 syksystä...olimme lähdössä, sitten taas emme olleet lähdössä...Näyttely olisi meidän naapurimaassamme, siis melkein kivenheiton päässä, ainoa mikä vastusti oli että liian monta koiraa olisi viedä ”tyrkylle”, sekä matka kuitenkin omalla tavallaan pitkä. Kuitenkaan emme halunneet ”kynnelle kykeneviä” kotiinkaan jättää. Eniten taisi jännittää huhtikuussa laskettuaika ☺ Kuitenkin ajoissa keväällä aloimme ottelemaan vasta-ainetestejä 4 koiralta, jännittäen tietysti kenellä menee läpi ja



kenellä ei. Saimme huokausta helpotuksesta kun testit meni kaikilla läpi. Sitten vasta aloimme suunnittelemaan millä ja miten me sinne menisimme, missä olisimme yötä jos enää hotellia saisikaan. Itse matkan päätimme tapahtuvan omalla autolla, joka on 8 hengen pikkubussi. Ja miksi näin isolla autolla, eihän se meidän perheelle iso olekaan, kaikki penkit tuli täytettyä ihan oman perheen jäsenistä. Meitä on 2 aikuista ja 6 lasta. Vähän kyllä hirvitti tuo matka, koska silloin nuorimmisemme oli vasta 2,5 kk. ikäinen, seuraavat 2 v., 5v. ja 7v., 14v. ja 16v, Mietin kyllä parikin kertaa että miten meidän 7 v.

käy, koska hän voi pahoin autossa pitkillä matkoilla. Menin apteekkiin ja hommasin pahoinvointitabletit, ja onneksemme ne autoivat. Yhteen suuntaan matkaa tuli 1200 km. ja vain yksi kuski! Emme olleet varanneet hotellia, vaan onneksi minulla asuu kaksi siskoa Tukholman liepeillä, 10 min. ajomatkan päässä itse näyttelypaikalta. Toisen luona Majailimme Aspuddenissa, sekin puoli oli sitten hoidettu. Päivää emme olleet päättäneet tarkkaan milloin lähdemme, sen päätimme sen vasta edellisellä viikolla. Lähtömme tapahtui perjantaina.



Rotumme ovat kehissä lauantaina ja sunnuntaina. Niin raahasimme isot ja pienet luumme autoon pe. aamuyöstä, sää oli todella mukava, selkeä ja suht lämmin.

Automatka kaikkiaan meni odotettua iisimmin, sää suosi ja maisemat oli upeat. Lapset maltoivat hienosti koko matkan, hauskaakin oli pelien ja laulujen kera. Ajoimme Haaparannan kautta rannikkoa pitkin, Tyrnävällä Oulun kupeessa kun asomme, tämä reitti oli se ehdoton. Olimme perillä Tukholmassa la. yönä 4.30. Olisimme olleet aiemmin, mutta eksyimme hieman. Aspuddenin kyltti oli to-



della lohdullinen näky koska olimme isännän kanssa valvoneet yli 24 h. hänen